

РЕШЕНИЕ

№ 1745

гр. София, 14.03.2019 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 14 състав, в публично заседание на 11.02.2019 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Пламен Горелски

при участието на секретаря Илияна Янева и при участието на прокурора Милен Ютеров, като разгледа дело номер **4049** по описа за **2018** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Съдебното производство е проведено по реда на чл. 203 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс, вр. чл. 1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди, вр. Част седма от Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража.

Делото е образувано по искова молба от Н. П. Р., изтърпяващ в Затвора – С. наказание „лишаване от свобода“, с която е предявил срещу Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“, при Министерство на правосъдието обективно, кумулативно съединени иски, за обезщетяване на неимуществени вреди, в размер на 3 000 лева, за периода от 11.07.2016 г., до 14. 15 часа на 05.08.2016 г., както следва: причинени му от „незаконосъобразни действия и/или бездействия“ на служители на ответника, извършили на 11.07.2016 г. „по нехуманен и уронващ достойнството начин обиск и претърсване на тъмница/килия № 9, съпроводено с унищожаване на държавно имущество“; неизпълнение на задължението за осигуряване „условия на живот, съобразени с уважение към човешкото му достойнство“.

Ищецът поддържа исковата си молба и моли да бъде уважена изцяло. По негово искане: са приети по делото писмени доказателства, изхождащи от ответника; е разпитан свидетел – Я. Х. И., със статут на лишен от свобода, пребиваващ в Затвора – С. от 2001 г. Допълнително е представил на 05.03.2019 г. писмена защита.

Ответникът – Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“, посредством упълномощен юрисконсулт оспорва исковата молба с писмен отговор. Представя писмени доказателства, във връзка с твърденията на ищеца. Ангажира показания на

свидетел – Д. А. Т., на длъжност „главен надзирател“ в Затвора- С. през периода, посочен в исковата молба. Заявява претенция за юрисконсултско възнаграждение. Представя и писмена защита.

Заклучението на прокурора от Софийска градска прокуратура е за неоснователност на исковата молба, като недоказана.

По време на проведеното на 30.11.2018 г. Съдът, на основание чл. 140, ал. 3, чл. 146 ГПК, вр. чл. 144 АПК съобщи на страните обективирания в Определение от 29.11.2018 г. проект на доклад по делото, във връзка с който не бяха направени възражения.

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД СОФИЯ - ГРАД приема, че исковата молба от Н. П. Р. е процесуално допустима за разглеждане, по реда на чл. 203 и сл. АПК, вр. чл. 1 ЗОДОВ, вр. чл.чл. 284-286 и чл. 3 ЗИНЗС, понеже претенцията за претърпени неимуществени вреди е свързана с твърдения за: извършено на 11.07.2016 г. от служители на Затвора – С. претърсване (наричано от ищеца „обиск“) на килия (спално помещение) № 9, в зона с повишена сигурност, в което пребивавал ищецът и иззети негови вещи; претърсването било придружено с повреждане (унищожаване) на „държавно имущество“: мивка, подвижен душ, отходна тръба и др. Претендира се обезщетяване на неимуществени вреди, в размер на 3 000 лева, за периода от 11.07.2016 г., до 14. 15 часа на 05.08.2016 г., причинени, както следва: 1. от „незаконосъобразни действия и/или бездействия“ на служители на ответника, извършили на „по нехуманен и уронващ достойнството начин обиск и претърсване на тъмница/килия № 9, съпроводено с унищожаване на държавно имущество“; 2. „неизпълнение на задължението за осигуряване „условия на живот, съобразени с уважение към човешкото му достойнство, тъй като в резултат на претърсването били разхвърляни дрехите на ищеца, спално бельо, прибори за хранене, в резултат на което той: „в продължение на няколко седмици не можел да се къпе и да ползва тоалетната в килията;

В настоящото съдебно производство ответникът представи: докладна записка (л. 43 и л. 108 от делото) от ИСДВР Д. Г.; писмени доказателства, описани в писмото на л. 70 и съответно приложени на л.л.73-145 от делото. Ищецът заяви становище за неприемане само на докладната записка от ИСДВР Д. Г. (протокол на л. 154). Писмените доказателства, представени от ответника и тези, представено от ищеца са приети от Съда и ще бъдат коментирани в настоящото решение.

Анализирайки същите, вкл. представената от ищеца скица (л. 64) Съдът приема за установено и доказано, понеже не се опроверга от ищеца, че: а) ищецът е пребивавал в посоченото спално помещение в Затвора – С., на територията на Първа група (зона с повишена сигурност) през периода на исковата претенция - от 11.07.2016 г., до 14. 15 часа на 05.08.2016 г., изолиран, без право на участие в колективни мероприятия, като подсъдим по НАХД № 5716/2012 г., по описа на Софийски градски съд; б) ищецът е пребивавал сам в спалното помещение № 9, с площ от 8 кв.м., оборудвано с: две легла, тип „вишка“, 2 бр. метални табуретки, метална маса, 2 бр. метални шкафчета, мивка и смесител с течаща вода (топла и студена), с подвижен душ, прозорец с достъп на дневна светлина и с възможност за проветряване; лампи за изкуствено осветление; в) на 11.07.2016 г., след издадено устно разпореждане от главния надзирател – свидетелят Т. съответните служители, в присъствието на лишените от свобода: А. Т. С., Я. Х. И. са извършили обиск на Н. П. Р. и претърсване на помещението, в което се е намирал - № 9, в Първа група – зона с повишена сигурност; намерени са (докладни

записки на л. 74, л. 76): мини оптична „мишка“ за компютър, флаш – карта на V., с място за поставяне на sim-карта и друга флаш – карта; крайник на мобилен телефон; по време на претърсването е била „разбита“ (повредена) отходната канализация на мивката, поради съмнение, че е използвана са „тайник“; за обиска и претърсването е съставен протокол (л. 78), в който са описани иззетите вещи; г) след претърсването на помещението е установено: липса на уплътнение между сифона и тръбата за отпадни води, на ръкохватка на крана за пускане на вода в тоалетната; счупени две плочки, повреден подвижен душ, тип „слушалка“, който е подменен с нов.

Свидетелят Д. А. Т., на длъжност „главен надзирател“ в Затвора – С. през процесния период потвърждава да е разпоредил обиск и претърсване, след като е бил получен сигнал за държане от ищеца на неразрешение движими вещи, но твърди, че ни си спомня, кой е автор на сигнала. Съдът кредитира изцяло показанията на този свидетел, тъй като са в унисон с обсъдените писмени доказателства, като счита, че без значение за предмета на делото е въпросът, кой е сигнализирал администрацията на Затвора – С. за наличието на вещите.

Свидетелят на ищеца – лишеният от свобода Я. Х. И. не отрича да е присъствал, когато са извършени обискът и претърсването на помещение № 9, но твърди, че е стоял в коридора и не е чул шум от счупвания. Споменава, че „известно време“ след претърсването е имало ремонти на килията, в която е бил ищецът, но не знае подробности.

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД СОФИЯ - ГРАД оценява така предявения иск, като неоснователен и недоказан.

Разпоредбата на чл. 285, ал. 1 ЗИНСЗ постановява, че исковите срещу Държавата за вреди, причинени на лишени от свобода и задържани под стража от специализираните органи по изпълнение на наказанията, в резултат на нарушения на чл. 3 с.з. се разглеждат по реда на Глава единадесета АПК (чл.чл. 203 – 207), като за неуредените въпроси за имуществената отговорност се прилагат разпоредбите на Закона за отговорността на държавата и общините за вреди. Член 1 и чл. 4 от ЗОДОВ вменят на Държавата отговорност за вредите, причинени на граждани от незаконосъобразни актове, действия и бездействия на техни органи и длъжностни лица, при или по повод изпълнение на административна дейност и задължението за обезщетяване на всички имуществени и неимуществени вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането, независимо от това, дали са причинени виновно от длъжностното лице. Следователно, за да възникне правото на иск за обезщетение по този ред, съответно, за да бъде доказана основателността на такъв иск е задължително да бъде установено по несъмнен начин наличието на следните предпоставки, които да са взаимно свързани, а именно: причинени вреди; незаконосъобразни действия/бездействие (в случая – обиск и претърсване на спално помещение № 9 в Първа група на Затвора – С. и неотстраняване (?) на повредите), на орган или длъжностно лице на Държавата, при или по повод изпълнението на административна дейност; пряка и непосредствена причинна връзка между незаконосъобразните действия/бездействие, и настъпилата вреда. Разпоредбата на чл. 284, ал. 5 ЗИНСЗ възлага на ответника тежестта да докаже, че ищецът не е претърпял вреди. За случая се твърди да са причинени неимуществени такива: уронване на достойнството, страх, физически и психически дискомфорт, безпомощност и безсилие, гняв, от действията, свързани с обиска и с претърсването; невъзможност да се изкъпе и да ползва тоалетната в килията.

Съдът приема, че ищецът, в периода от 11.07.2016 г., до 14. 15 часа на 05.08.2016 г.,

по време и в резултат на извършените на 11.07.2016 г. обиск и претърсване (от 19, 10 часа до 20, 15 часа) и по време на пребиваването му в спално помещение № 9, Първа група в Затвора – С.: А/ не е бил поставен от ответника в неблагоприятни условия за изтърпяване на наказанието „лишаване от свобода“ или задържането под стража, изразяващи се в липса на условия за ползване на тоалетна и на вода за хигиенни нужди; Б/ не са засегнати честта и достойнството му, в резултат от извършените от служители на ответника личен обиск и претърсване на помещението. Съдът не установява извършване от служители на ответника, на незаконосъобразни действия (по смисъла на чл. 250 АПК), които да не са се основавали на закон, както и бездействие на ответника, по смисъла на чл. 256, ал. 2 АПК, изразяващо се в неизвършване на фактически действия – привеждане на битовите условия в спално помещение № 9, Първа група в Затвора – С., за времето от извършване на претърсването – 11.07.2016 г., до 14. 15 часа на 05.08.2016 г., в съответствие с нормативно установените изисквания.

Установи се и не бе опровергано от ищеца, че в резултат на процесните обиск и претърсване са намерени притежавани от него, неразрешени за ползване в затвора движими вещи. Разпоредбата на чл. 92, ал. 2 ЗИНЗС дава възможност лишените от свобода, за предотвратяване на престъпления и на други нарушения да бъдат подлагани на обиск с разрешение на началника на затвора, а в негово отсъствие – от ръководителя на дежурната част (ал. 3). Правилата, с които следва да бъде съобразен обискът са упоменати в чл. 93 с.з. – извършване по начин, който не унижава достойнството на лишените от свобода; от специално обучени длъжностни лица, от същия пол. Ищецът не твърди, лицата, които са извършили обиска и претърсването да са били необучени и да не са били от мъжки пол, съобразно общоприетите в този смисъл норми. Не се установи в съдебното дирене, при процесния обиск да са били извършени действия, по смисъла на чл. 88, ал. 6 ППЗИНЗС, които не са били наложителни, с оглед целта му, както и такива, уронващи достойнството на ищеца. Претърсването на спалните помещения в местата за лишаване от свобода е допустимо по силата на чл. 95, ал. 1 ЗИНЗС и чл. 86, ал. 1, ал. 2 ППЗИНЗС, а забраната за внасяне и държане от лишените от свобода на определени вещи е установена с чл. 97, т. 1 от закона. Разпоредбата на чл. 87, ал. 3 ППЗИНЗС предписва, намерените при извършване на обиск и претърсване вещи, чието държане не е разрешено или не е установено чия собственост са, да се описват в протокол и да се изземват.

Според българския тълковен речник достойнството е „положително качество на човек, което се основава върху правилна самооценка, съзнаване на качествата и самоуважение“. В този смисъл ищецът не установи и не доказва служители на ответника да извършили действията на обиск и претърсване по начин, който е засегнал достойнството му, като например – умишлено извършване на действия, надхвърлящи минимално необходимите, съпътствани от отправяне на обидни реплики, включително такива, свързани с предявеното му по НАХД № 5716/2012 г., по описа на Софийски градски съд обвинение за извършено тежко умишлено престъпление, във връзка с което впоследствие е бил осъден, както и/или да са упражнили физическо насилие. В тази връзка следва да бъде прието, че претърсването на помещението, свързано и с разхвърляне дрехите на ищеца, спално бельо, прибори за хранене не може да бъде квалифицирано като незаконосъобразно действие“, понеже е част от необходимото за осъществяване на преследваната цел действие - намиране на неразрешени за държане и ползване вещи. Не се доказва и твърдението на

ищеца, че в резултат от причинените от претърсването повреди той не е можел „в продължение на няколко седмици да се къпе и да ползва тоалетната в килията“. Напротив – ответникът установи и доказа да е предприел своевременно мерки, за да ремонтира съответните съоръжения, включително повторно да замени т. нар. „подвижен душ“. Както се твърди от ИСДВР Д. Г. (докладна записка на л. 108), респ.-не се опровергава от ищеца, „на територията на Първа група има обща баня за ползване от лишените от свобода, обвиняеми и подсъдими, като настанените в спални помещения без подвижен душ могат да ползват извън графика общата баня, при изразено желание от тяхна страна“. Представените от ответника и обсъдени по – горе доказателства (неопровергани от ищеца) обосновават извода, че администрацията на ГД „ИН“ не е бездействала, по отношение санитарните и хигиенните условия в помещението.

Съдът дължи да изложи и мотиви, досежно доказване от страна на ищеца, в съответствие с правилото на чл. 154, ал. 1 ГПК, за претърпени неимуществени вреди, така, както са дефинирани – уронване на достойнството, страх, физически и психически дискомфорт, безпомощност и безсилие, гняв, от действията, свързани с обиска и с претърсването. Проведеното в тази насока доказване, според Съда също е неуспешно. Ищецът не установи и не доказа по безспорен начин, имайки предвид определението за „достойнство“ и статута му през процесния период (подсъдим за тежко престъпление), че е било уронено достойнството му, почувствал се е безсилен и гневен от действията, свързани с обиска и с претърсването. Както се каза по – горе, не се установи служителите на ответника, извършили обиска и претърсването да са превишили правата, който им дава Закона и/или да са извършили повече от необходимите за постигане целта на претърсването и на обиска действия. Що се касае за чувствата на безсилие и гняв, които е вероятно да е изпитал ищецът, Съдът приема такива усещания за нормални, доколкото е нормално намиращо се в място за лишаване от свобода лице (в случая – подсъдим) да изпитва такива отрицателни емоции. Липсва и доказване на пряката причинна връзка между твърдените негативни чувства и емоции, и извършените обиск и претърсване в помещение № 9, в Първа група на Затвора – С.. С оглед изложеното, не може да бъде прието, че Н. П. Р. през исковия период от време е бил подложен на „изтезания или нечовешко или унижително отношение“, по смисъла на чл. 3 ЗИНЗС и чл. 3 от Конвенцията за защита на правата на човека и основаните свободи, поради поставянето му в неблагоприятни условия, изразяващо се в липса на условия за къпане и ползване на тоалетна.

Исковата молба, като неоснователна и недоказана подлежи на отхвърляне, на изложените основания. Независимо от това, на ответника не следва да бъде присъждано поисканото юрисконсултско възнаграждение. Този извод Съдът обосновава с това, че хипотезата, очертана в разпоредбата на чл. 10, ал. 2 ЗОДОВ е специална и нормите на чл. 78, ал. 8 ГПК не се прилагат субсидиарно. В хипотезата на чл. 10, ал. 2 ЗОДОВ, при отхвърлена искова молба в тежест на ищеца се присъждат само разноските по делото, в които обаче не се включва адвокатското и юрисконсултското възнаграждение.

Водим от горните съображения и на основание чл. 172, ал. 1, ал. 2, вр. чл. чл. 203 – 205 АПК, Административен съд София - град, 14^{-ти} състав

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ като неоснователна и недоказана исковата молба, вх. № 11153/16.04.2018 г. от искова молба от Н. П. Р., изтърпяващ в Затвора – С. наказание „лишаване от свобода“, с която е предявил срещу Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“, при Министерство на правосъдието обективно, кумулативно съединени искове, за обезщетяване на неимуществени вреди, в размер на 3 000 лева, за периода от 11.07.2016 г., до 14. 15 часа на 05.08.2016 г., както следва: причинени му от „незаконосъобразни действия и/или бездействия“ на служители на ответника, извършили на 11.07.2016 г. „по нехуманен и уронващ достойнството начин обиск и претърсване на тъмница/килия № 9, съпроводено с унищожаване на държавно имущество“; неизпълнение на задължението за осигуряване „условия на живот, съобразени с уважение към човешкото му достойнство“.

Решението подлежи на обжалване с касационна жалба пред Върховния административен съд, в 14 - дневен срок от съобщаването на страните.

СЪДИЯ: